

Project Studiebol investeert volop in nieuwe kennis

Begin september kon het project Studiebol zijn eerste tastbare resultaat presenteren. Aan burgemeester Spruit van Lisse werd het eerste exemplaar van het boek De broei van tulpen overhandigd. Maar er is in het afgelopen half jaar meer gebeurd, veel meer. De projectleiders Stan van Oers en Marieke van Woensel zetten de resultaten op een rij.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

Ambitieuus was het, maar nodig. Najaar 2015 lanceerde de Bollenacademie het project Studiebol. Doel van het project is om de kennis die er over bloembollen is te behouden en te verspreiden. Dat is alleen al nodig omdat er maar een beperkt aantal vakdocenten voor dit vak is, die ook nog eens binnen nu en een paar jaar met pensioen gaan. En de ervaring leert dat er dan veel van de opgebouwde kennis verloren gaat. Daarnaast vraagt deze tijd om nieuwe vormen van lesmateriaal,

is al begonnen met het volgende boek: De teelt van tulpen. Later volgen in ieder geval nog de broeierij en de teelt van lelie, narcis en hyacint. Verder is een aantal studenten bereid gevonden om teelthandleidingen te maken voor een aantal bijzondere bolgewassen. Piet Vlaming, die verantwoordelijk is voor het deelproject Teelthandleidingen, heeft hierover contact met HBO-opleidingen.

Binnen het deelproject Thema's is gestart met een ketenboek. Van Woensel: "Dit boek is bestemd voor het onderwijs en voor die zij-instromers in de sector die zelf niet uit de bollenwereld komen. Dit boek geeft een compleet beeld van hoe de sector in elkaar zit, welke organisaties er actief zijn en wat die doen. Het boek behandelt de hele keten: van veredeling tot de verkoop aan de consument. De basis voor dit boek is gelegd."

Een ander themaboek gaat over ziekten en plagen. "Jaren geleden zijn er twee delen verschenen van Ziekten en afwijkingen in bol- en knolgewassen. Sinds het laatste deel in 2000 zijn er zo'n vijftig nieuwe ziekten en afwijkingen bijgekomen. Hoog tijd dus voor een nieuwe uitgave. Beide delen worden door enkele medewerkers van PPO kritisch doorgenomen en voorzien van de nieuwste informatie. Hier is het streven om in het voorjaar van 2018 de klus geklaard te hebben."

De overige thema's zijn fysiologie en veredeling. Daarover is nauwelijks op de bloembollensector toegesneden informatie in het Nederlands beschikbaar. Juist voor HBO-opleidingen is het wel belangrijk dat die kennis er is. Deze projecten starten in de loop van 2017.

BOEK OF DIGITAAL

Wat bij al deze deelprojecten opvalt, is de keuze voor het uitgeven van boeken in plaats van alles digitaal. Van Oers: "Dat klink misschien gek in deze tijd, maar voor deze projecten kiezen we toch voor het maken van boeken. Een boek kijkt gewoon makkelijker. Bovendien neemt een boek over ziekten en plagen ook veel gemakkelijker mee. Een belangrijk pluspunt van deze tijd is de mogelijkheid om boeken per stuk te laten maken. Van het nieuwe boek over het broeien van tulpen is geen voorraad exemplaren gemaakt. Wie een boek bestelt, geeft op dat moment de opdracht om een boek te drukken, dat hij vervolgens krijgt thuisgestuurd. De prijs van 59 euro is vergelijkbaar met die van de vorige uitgave die nog wel op voorraad werd gedrukt, maar dit boek is wel een stuk mooier uitgevoerd."

De digitale wereld telt uiteraard wel mee in het geheel. In het deelproject Digitale modules werkt AgriHolland aan de opzet van een struc-

Bollenacademie

Stichting Bollenacademie is een samenwerkingsverband van bedrijfsleven, onderwijs, onderzoek en teeltadvies met als doelen om een goed scholingsaanbod te realiseren voor studenten en werknemers, om het reguliere bloembollenonderwijs verder te ontwikkelen en om de instroom in het onderwijs en de deelname aan scholing voor werknemers in de sector te vergroten. In het algemeen bestuur van Stichting Bollenacademie zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: Aeres Hogeschool, Anthos, CITAVERDE College, Clusius College, CNV Vakmensen, Delphy, FNV, Groenhorst, HAS Hogeschool, Hogeschool Inholland, Hogeschool VHL, Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur, LTO Noord, Nordwin College, Wageningen UR en Wellantcollege.

tuur voor het broeien van tulpen. De basis hiervoor is het net gelanceerde boek over de broeierij van tulpen, dat door AgriHolland wordt 'vertaald' in een aantal digitale lesmodules. Van Oers: "Deze cursus is waar ook ter wereld uit te voeren en levert ook een certificaat op. De cursus is niet alleen geschikt voor het reguliere onderwijs, maar ook voor broeierijbedrijven. Naast broeierij gaan we ook nog aan de slag met onderwerpen uit de teelt en handel."

SAMENWERKING

In het vierde deelproject staan de basisscholen en het voortgezet onderwijs centraal. Van Woensel: "Voor de basisscholen gaan we een aantal filmpjes maken voor onder meer groep 5 en 6 over de verschillende aspecten van de bloembollensector. We hebben hierover al contact gehad met iBulb, omdat deze organisatie al veel ervaring heeft met lespakketten die al een

paar jaar worden samengesteld voor de scholen. In dat overleg werd duidelijk aangegeven dat filmpjes zoals wij die willen gaan maken nog ontbreken."

Ook werken Van Oers en Van Woensel samen met het Ontwikkelcentrum uit Ede (zie kader). Van Oers: "Dit centrum heeft ervaring met het maken van lesmateriaal voor het groen onderwijs. Voorbeelden zijn de lesstof voor het T-rijbewijs en de cursus knaagdierenbestrijding. Wij leveren tekst en beeld aan, en zij maken het verder af. Het broeiboek is het eerste resultaat van die samenwerking."

De projectleiders realiseren zich dat er al veel in gang is gezet. "Dat komt doordat we vanaf het begin zijn gaan werken met de vier deelprojecten. Dan kun je tegelijkertijd met meer activiteiten starten. Wat dat betreft zijn we heel tevreden met wat er inmiddels is gebeurd, met het broeiboek als eerste tastbare resultaat."

Het Ontwikkelcentrum

Het in Wageningen gevestigde Ontwikkelcentrum is de belangrijkste producent voor lesmateriaal voor de groene sector op VMBO- en MBO-niveau. "Dat loopt uiteen van leerboeken over het telen van planten tot lesmateriaal voor opleidingen op het gebied van Bloem", aldus Bianca van Westerhuis van het Ontwikkelcentrum. "Onze bijdrage in het project Studiebol ligt vooral in de vormgeving van het lesmateriaal en de verkoop via onze webshop." Voor bijna alle uitgaven werkt het Ontwikkelcentrum met printing on demand, waarbij het boek wordt gemaakt als het wordt besteld. "Daardoor hebben we geen voorraden, wat goed is voor het milieu, en zijn aanpassingen in het boek snel door te voeren. Een nieuwe tekst of een andere foto is zo geplaatst." De samenwerking met de Bollenacademie in het project Studiebol gaat verder dan alleen de uitgave 'De broei van tulpen'. Ook bij de andere teelthandleidingen speelt het Ontwikkelcentrum een rol. Meer informatie: www.ontwikkelcentrum.nl.

VIER DEELPROJECTEN

Om alle aspecten overzichtelijk uit te voeren, is besloten om te gaan werken met een aantal deelprojecten met bijbehorende projectleiders. De vier deelprojecten zijn: teelthandleidingen, thema's, digitale modules en basisonderwijs/voortgezet onderwijs.

'Sinds het laatste deel in 2000 zijn er zo'n vijftig nieuwe ziekten en afwijkingen bijgekomen'

Bij het deelproject Teelthandleidingen is inmiddels het eerste resultaat opgeleverd. Op 9 september ontving burgemeester Lies Spruit van de gemeente Lisse uit handen van voorzitter André Hoogendijk van de Bollenacademie het eerste exemplaar van het boek De broei van tulpen. Van Oers: "Alle kennis op dit gebied is bijgewerkt. Groot voordeel van deze opdracht was dat er al een basis was in een eerdere uitgave. Die is nu door Theo de Geus, oud-docent van het Clusius College, bijgewerkt. Inmiddels

Stan van Oers en Marieke van Woensel: 'We zijn heel tevreden met wat er inmiddels is gebeurd, met het broeiboek als eerste tastbare resultaat'